

Darja Zaviršek

KRIZNI TIM KOT OBLIKA PREPREČEVANJA PSIHIATRIČNE HOSPITALIZACIJE

Sociologinja dr. Darja Zaviršek je docentka za antropologijo in socialno delo na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani, predavateljica na področju duševnega zdravja v skupnosti in vprašanja spolov in ustanoviteljica Modre - Skupine za raziskovanje in uresničevanje psihosocialnih potreb žensk.

Članek obravnava eno izmed socialnih inovacij na področju duševnega zdravja, krizne time prostovoljcev za pomoč osebam v psihični stiski. Krizni timi, ki so ga v opisanem primeru sestavljale socialne delavke in študentke, ponujajo priložnost, da človek namesto psihiatrične hospitalizacije preživi obdobje duševne krize doma ali v drugem varnem prostoru. S tem se izogne azilarni mentaliteti in degradacijskim postopkom, ki so lastni velikim institucijam. Člani in članice kriznega tima stojijo človeku ob strani in omogočajo mirno in varno okolje, v katerem oseba živi, dokler kriza ne mine, ne da bi bila iztrgana iz vsakdanjega življenja. Članek opisuje proces ustanovitve in potek kriznega tima za žensko srednjih let, ki ima dolgoletne izkušnje s psihiatrično hospitalizacijo. Govori o težavah v procesu 5-tedenskega kriznega tima, o trenutkih varne povezanosti, medsebojnega učenja, pomenu časa in pomenu recipročnosti, ki jo omogoča situacija kriznega tima.

Vesna Švab

ANALIZA USPEŠNOSTI SKUPNOSTNIH SLUŽB NA OBMOČJU MESTA LJUBLJANA

POROČILO O RAZISKAVI

Vesna Švab je psihiatrinja, vodja ženskega oddelka na Centru za klinično psihiatrijo, asistentka na Medicinski fakulteti in psihoterapevtka po kriterijih Slovenskega zdravniškega društva. Magistrirala je na Visoki šoli za socialno delo na področju skupnostne skrbi za osebe s psihozami. Deluje kot supervtorka in svetovalka v Slovenskem združenju za duševno zdravje ŠENT. Sodeluje z vladnimi in nevladnimi organizacijami doma in v tujini in deluje predvsem na področju uveljavljanja novih zunajbolnišničnih oblik skrbi za osebe z duševnimi motnjami.

V članku so opredeljeni najbolj pereči problemi, s katerimi se srečujejo uporabniki služb za duševno zdravje. Na kratko so prikazana temeljna načela zdravljenja in rehabilitacije in njuna povezava. Opisani sta skupnostna skrb in organizacija skrbi, kot so jo izvajali v preteklih letih v Združenju za duševno zdravje ŠENT. Raziskava ovrednoti rezultate, dosežene z organizacijo skrbi v prostovoljni organizaciji, in dokazuje, da so najpomembnejši dosežki na področjih zaposlovanja in druženja. Eksperiment dokazuje, da je mogoče tudi z majhnimi sredstvi ob dobrem vodenju in organizaciji dosegati pomembne premike v kvaliteti skrbi za uporabnike in posredno v kvaliteti njihovega življenja. Hkrati pa postaja vse bolj jasno, da taka skrb ob zdajšnjem načinu podpore in financiranja ne more obstati v prostovoljnem sektorju in da je prelaganje organizacije skrbi na civilne organizacije in društva zato nesmiselno in neodgovorno.

Srečo Dragoš

POLITIČNA ZGODOVINA REVŠČINE NA SLOVENSKEM

(I. DEL)

Sociolog dr. Srečo Dragoš je asistent za sociologijo na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Trendi kažejo, da lahko z uvajanjem kapitalističnega gospodarstva in socialnega razslojevanja postane revščina aktualna tudi za Slovenijo. Toda čeprav sta bogatenje nekaterih in ubožanje

drugih res sočasna pojava, to še ne pomeni, da bogatenje zgornjih slojev povzroča revščino spodnjih. To utemeljuje avtor na primeru politične zgodovine revščine, kakršna je prevladovala v Sloveniji med prvo in drugo svetovno vojno. Da so bili najpomembnejši razlogi za njen nastanek politični, je razvidno iz kombinacije treh dejavnikov, ki so obravnavani v tem delu članka: nastanek glavnih političnih akterjev ob koncu prejšnjega stoletja (in njihovo strankarsko formiranje), pomen političnih razcepov za razvoj sindikalnih gibanj in vloga države pri regulaciji delovnih razmerij. Drugi del članka, ki bo objavljen v naslednji številki, pa se ukvarja z vprašanjem, kaj je revščina takrat pomenila, tj., kakšna je bila njena materialna dimenzija v obdobju med obema vojnama na Slovenskem.

Magdalena Paleczny-Zapp
TRANZICIJA IN POLOŽAJ ŽENSK NA POLJSKEM

Dr. Magdalena Paleczny-Zapp je Poljakinja, ki že dvajset let živi in dela v ZDA. Je profesorica za mednarodne ekonomske odnose na Augsburg College v Minneapolisu. Je specialistka za Vzhodno Evropo, zlasti jo zanima položaj žensk v tranzicijskih procesih v Vzhodni Evropi. Vzpostavila je meduniverzitetno sodelovanje med Augsburg College in Ljubljansko Univerzo.

Sestavek govori o vplivu tranzicijskih procesov na položaj žensk na Poljskem. Čeprav so bile ženske v prvih vrstah Solidarnosti in so se enakopravno z moškimi borile za politične in ekonomske spremembe na Poljskem, se zdi, da so bile ravno ženske prve žrtve tranzicijskih procesov. Odpravljanje socialnih programov, zmanjševanje mreže vrtcev, kapitalizem prvobitne akumulacije je postavil ženske pred drastično dilemo: družina ali poklic. To dilemo otežuje oživiljanje patriarhalne morale z vsemi spremljevalnimi pojavi in velik vpliv Katoliške cerkve.

Ivan Janko Cafuta
STAROST IN STAROSTNIKI V DOMOVH ZA STARE

Ivan Janko Cafuta je dipl. sociolog in samostojni svetovalec na področju socialnega varstva

Članek obravnava institucionalno varstvo starih pri nas. Podan je niz kvantitativnih kazalcev urejenosti tega področja, v največji meri pa je govora o ljudeh, ki preživljajo svoje zadnje življensko obdobje v domovih za stare. Precej prostora je namenjenega primerjavi življenja v bolnicah z življenjem v domovih za stare. Oboje je v veliki meri podobno organizirano – na industrijski način. V domovih za stare je dobro poskrbljeno za zadovoljevanje primarnih človekovih potreb, manj pa je prostora za zadovoljevanje bolj specifičnih človeških potreb. Sodobni način življenja najbrž zahteva obstoj takih institucij, vendar bi lahko posvetili več pozornosti sodelovanju med starostnikovimi svojci in ustanovo in poiskati možnosti, kako starostniku omogočiti večjo prehodnost med domom in »domom«, da bi se lahko pogosteje vračal na svoj dom. Druga smer razmišljanja, nakazana v članku, pa je, da postane »dom« bolj podoben domu.

Stanija Ivajnsič
MODEL IN VPLIV PROSTOVOLJNEGA SOCIALNEGA DELA SREDNJEŠOLCEV V DOMU UPOKOJENCEV

Diplomirani socialni delavec Stanija Ivajnsič je socialni delavec v Domu upokojencev Danice Vogrinec - enota Tabor, Maribor

Uvajanje prostovoljnega socialnega dela srednješolcev v domu upokojencev je še en korak k odpiranju domov navzven, k zmanjševanju medgeneracijskega prepada in omilitvi institucionalizacijskih učinkov na starega človeka. Prikazani model je rezultat dolgoletnega sodelovanja Doma upokojencev Danice Vogrinec Maribor in II. gimnazije Maribor. Rezultati opravljene raziskave kažejo na pozitiven vpliv in obojestransko zadovoljstvo sodelujočih v prostovoljnem socialnem delu, dijakov in starostnikov. Pri organiziranju prostovoljnega dela je zelo pomembno sodelovanje med mentorjem s šole in strokovnim sodelavcem iz ustanove. Vloge vseh udeležencev morajo biti jasno opredeljene. Prostovoljno socialno delo je velik izziv za socialnega delavca, saj se v njem prepletajo vse metode strokovnega dela, ki jih socialni delavec uporablja pri delu.